

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk, Feigl Gyula kiadó címére küldendők.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.

Nyilttór sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

XXIII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FEIGL GYULA.

15. szám.

Feltámadás.

Nincs a kereszténység eszméi között szebb, nincs az emberre nézve felemelőbb és vigasztalóbb, mint a feltámadás gondolata.

A nagy emberek története sirjuknál végződik. Haláluk után az előttük elzárt láthatatlan világba lépnek. Többé nem látjuk és nem halljuk őket, az emléken kívül nem marad belőlük egyéb, mint intézményeik, tanítványaik és tanításuk.

A kereszténység isteni Alapítójának élete ezzel fordítva a sirnál kezdődik. A mester feltámadása győzte meg a hitükben oly ingadozó tanítványokat, ez adott nekik acélos erőt, hogy az egész világon hirdessék a Felfeszített evangéliumát, ahhoz hívek maradjanak annyi üldöztetés között.

Míg Krisztus élt, csak a kis Palesztina ismerte őt, csak pár hű lélek követte őt, mikor halottaiból feltámadott, akkor az ő neve ismertté lön az egész világon, s a föld fejedelmei hódoltak neki.

Mert ő meggyőzte az emberiség legnagyobb, legrettegettebb zsarnokát a halált.

Halált osztani a római caesarok is tudtak, de életet csak ő adott.

Az emberiség azt hitte: az élet ideiglenes, az enyészet örök; ő tanította „Én vagyok a feltámadás és élet, a ki bennem hisz, az nem hal meg mindörökké“.

E gondolat adott kitartást a vértanúk millióinak irtózatos gyötrelmeik elviselésére, e gondolatot olvassuk durva kőbe faragva, allegorikus ábrázolatokban rejtve Róma katakombáiban.

E gondolatot sugallja saját szívünk, az Istentől belénk oltott természet törvénye.

Nem tudjuk elhinni, hogy a halállal örökre mindennek vége van, visszaborzadunk az enyészetől, el bennünk a remény, hogy szeretteinket visszlátjuk egykor, hogy a halál csak hosszú álmom, hogy a sir setéjének is lesz hajnala, hogy egykor feltámadunk.

Nemcsak a lélek hallhatatlan: a boldogságot, az örökléte az egész ember keresi, — az egész ember pedig testből és lélekből áll, — tehát a testnek is része kell venni a lélek hallhatatlanságaiban, amint közös a test és lélek minden cselekvése.

A feltámadást, a megújodást hirdeti a rétek újra zöldülő pázsitja, a fák duzzadó bimbói, a bimbóból kipattanó virág.

A feltámadt Krisztussal ünnepel az újraéledt természet is.

Mikor egy hadvezér döntő csatát nyert, győzött a világbirodalom ellenségein, diadallal vonult be Rómába, újat füzérek ékesíték a az ujjongó néptömeg virágot hintett utjára.

Mi keresztények is diadalmenetet tartunk isteni vezérünk dicsőítésére, ki a legszebb a legnagyobb győzelmet vívta ki: legyőzte a világot, a bűnt, a halált.

A világ diadalmas hőseinek utját enyészet, siralom, leigázott népek jajjai kísérik; a mi vezérünk nyomán a béke, a szeretet fakad, életet ad azoknak, kiket meghódított, és nem rabszolgákká, hanem szabaddá teszi a népeket.

Nemzetek, melyek az ő tanát szívükbe vesik, melyeknek törvényhozását az ő szelleme lengi át, melyeknél a családokban, az egyeseknél, a nemzet közintézményeiben Krisztus uralkodik, újra élednek, erőt nyernek, virágoznak. „Szeresd felebarátodat, mint tennenmagadat“ e rövidke parancs, ha ott él az emberek szívében, ha rugója cselekedeteiknek, ha betölti a munkaadó és munkás, a tőkepénzes és vagyontalan lelkét, — megszűnik az a forró, az az engesztelhetetlen gyűlölet, mely a társadalom osztályait, mint elkeseredett ellenfeleket állítja egymással szemben.

Ha nem elégszünk meg azzal, hogy az ifjúság elmáját megtömjük ismeretekkel, — hanem hozzáférközünk szívéhez, — ha annak az ideális, romlatlan ifjunak az emberi tökélyesség ideálját, az Istenembert állítjuk oda példaképül, ha nem csak az ő tanát, hanem az ő lelkét önzetlenségével, ragyogó tisztaságával, végtelen szeretetével, alázatosságával, önfeláldozásával leheljük belé, ha nemcsak keresztlevél, hanem szív és lélek szerint való keresztényeket nevelünk, — akkor a nemzet közléte is megtisztul s reá egy jobb jövő hajnala derül.

Önző emberekre, kik csak a saját hasznukat nézik, kiknek eltompult lelkiismerete rég nem érzi a tetteik után járó felelősség súlyát, kik a keresztény erkölcsant sutba dobták, kik holmi lovagias, hivatalos, társadalmi, becsületcodexek szerint cselekednek, azaz jobban mondva takarják a keresztény morál hiányát, nem lehet nemzetek vezetését bízni.

Tárca.

Hangay Oktáv könyve.

Most jelent meg a „sajtóban „Harc a magyarságért“ cím alatt Hangay Oktáv kolozsvári kereskedelmi akadémiai tanár tanulmánya az „alldeutsch“ szövetségről.

Szemelvényül álljon itt a bevezetés:

„Fékvészett gyűlöletnek hangja hallatszik át hozánk, majdnem három évtized óta, a szomszéd Németországból. Befolyásos férfiak vezetése alatti egyesületek, tudós tanári körök, önálló irodalmi tehetségek, fizetett politikai sajtószervezetek stb. már valóságos világellenségnek vallják a magyarság ellen való gyűlölködést. Rágalmazókkal telt műhelyekből, alattomos céllal, minél több embert akarnak a német közönségből gyűlöletre szítani s felhasználják a 20-ik század leghatalmasabb népmozgató kovászát, a nemzeti érzést arra, hogy más államok létét veszélyeztessék. Hamis morális igazolásuk gyanánt emlegetik, saját népüknek megvédését az idegen elnyomatás ellen, pedig hátuk megett gyilkoló fegyverek és vérmezők intenek a nem messze távolból. Most még tollal, beszéddel végzik undok munkáikat, oly vezérkolompusok intézéseire, kikből kihalt minden emberiség és morális érzék, kik a hazáruulást megengedhető eszköznek üdvözlők, rejtett céljaik elérésére.

Ily működésük van a pángermán egyesületeknek s minden pángermán érületli németnek is egyenkint. Három év előtt kiadott röpiratomban ezeknek működését csak rövid vonásokban ismerttettem a magyar közönséggel, ma többet és tüzesebbet nyújthatok.

Hazafias aggodalom foghat el velem együtt minden magyart, ha látja az ellenség nagy számát, tervszerű

főlvonulását, szellemi s anyagi eszközeit és egybeveti azzal a szegényes magyar társadalmi akcióval, mely eddig a fenyegető nagynémet veszély ellen nyilvánult. Hirlapi cikkek, országgyűlési beszédek, miniszteri csöndes biztosítások a pángermánizmus veszélytelen voltáról stb. mind elmúltak a három év óta; magyar társadalmi ellenakció, mely nemcsak azt emlegeti, hogy mit kellene tenni, hanem már régóta tesz és dolgozik — az nincs. De a Schulverein dolgozik 30 ezer taggal, az alldeutsch szövetség gyújtogat s aknáz 25 ezer taggal, hát még a többi száz és száz kisebb ellenséges szakasz és portyázó!?

Mikor indul meg már a magyarság? Most még könnyű munka lenne a gyújtókat távol tartani házunktól, de félelmes nagy veszély áll előttünk, ha lángba borul ősi birtokunk. A história elég példát ad eddig is, hogy a népek sorsa nem csupán a kormányok politikájától függ, hanem oly ciliudatos, az egész népet átvezető törekvésektől is, aminőket az Alldeutscher Verband megtestesíteni óhajt.

Nagy és hatalmas államok is belátták már a pángermánizmus túlkapasait s az alldeutsch agresszív mozgalommal járó merész beavatkozások, világpolitikai tervek, nagy reakciót keltek a francia, angol, orosz, amerikai társadalomban is. A francia Cheradame André „Le mouvement pangermaniste“ című munkájában inti nemzetét a német világbirodalmi törekvésekre. Könyve nagy port vert fel Oroszországban, hol a nagyszabású „Orosz-egylet“ azonnal megkezdette társadalmi ellenakcióját, a balti provinciák németiségét veszélyeztető alldeutsch aknák ellen. A párisi Figaro-ban a neves író Jules Roche (1898. febr. 2. szám) „L'invasion allemande“ cikksorozatban fejt ki a pángermánizmus veszélyeit, mely Belgium, Hollandia s Luxemburg alnémet fajait akarja Grossdeutschlandba kebelezni. Az orosz

„Ruszi Trud“ ujabban dühös cikkeket irt az alldeutsch szövetség ellen; megtámadja azon röpirata miatt, melyben Lagarde, Roscher, Molke nyomán, örökrészt követel Németországnak a felosztandó török birodalomból. Az angol „Times“ (1898. okt. 6.) szintén vehemens hozót mér az alldeutschokra, figyelemre luti az angol közvéleményt azoknak britgyűlöelő propagandája iránt. Vakmerőségnek mondja, hogy magából Berlinből agitálnak az osztrák-német tartományok beolvasztására. Fenyegeti Németországot világbojkottal! Hasonlóan kikeltek az amerikai lapok, köztük a „Newyork Times“ egyike a legbefolyásosabb sajtóközegeknek, rendkívül élesen kelt ki az alldeutschok ellen.

Mindezen államok azonban inkább hatalmi körüket érzik fenyegetve és mégis fölemelték szavukat s megkezdették óvintézkedéseiket az alldeutsch filloxera ellen. Nekünk magyaroknak nemzetállami fejlődésünk elé vetnének erős gátat az alldeutschok. Mi nem üzünk nagy politikát, de kívánjuk, hogy németajku polgártársaink velünk összhangban együtt érezzenek; óhajtjuk, hogy magyarosodjanak — nem erőszakkal, mert az nincs — hanem egyéni és érzelmi világuknak magyarra változásával s annak zavartalan épségben tartásával.

Nekünk nem lehet az közömbös, hogy német polgáraink itt hazájukban hogyan éreznek, azért az alldeutsch propaganda politikai kutinérgezésait minden eszközzel meg kell akadályoznunk.

Hogy minő módokkal s eszközökkel kell fellépni, azt a magyar társadalom komolysággal és tapintattal maga találja meg. Én hazafias kötelességemnek tartottam, hogy az alldeutsch törekvések felől a magyar közönséget informáljam.

Kolozsvár, 1903. január 15. Hangay Oktáv.*

Követésre méltó Hangay Oktáv nézete. Magyarosodjunk, az egyéni s érzelmi világnak magyarrá változtatásával!

„Feltámadt Krisztus e napon“.

Oly szépen csendül nagyszombat alkonyán az ősrégi magyar egyházi ének, önkénytelenül is édes gyermekkori emlékek ébrednek a dal nyomán a gyermekkor ártatlan élő hitének, zsenge reményeinek emlékei.

De vajjon Krisztus feltámadott, él-e az emberi szivekben is?

Vajjon ott van-e, hogy vigasztalja a csüggedőt, erősítse a szenvedőt, kitartást adjon a fáradtnak, szilárdságot a kételkedőnek, békét a nyugtalannak?

Az Ő ellenségei nagy követ hengerítettek sárjára, lepecseltették azt a öröket állítottak melléje.

De vajjon el fogja-e ő, a feltámadott hengeríteni a nagy követ, a közünyt, mely oly sok ember szívét oly nyomasztó súlylyal terheli, felbírja-e törni a pecsétet, melyekkel a rideg emberi szív sárba zárta hitét, erkölceit?

El tudja-e üzni az öröket, a rut szenvedélyeket, a megszokott kedvenc vétkeket, melyek e sirt oly erősen őrzik.

Vajjon Krisztus, a feltámadott élni fog-e, uralkodni fog-e az ő országában, az emberi szivekben is?

P. József.

Városi ügyek.

101/1903.

Hirdetmény.

Közeg szab. kir. városnak esemén kertjéből 5000 drb. 8 éves, szelid gesztenye oasmote elad. Ára ezerenkint 4 Korona. Közeg, 1903. évi április 10-án.

Kovács Antal,
számvevő.

498/1903.

Arverési hirdetmény.

Közeg szab. kir. város helypénzesedési jogát 1903. évi április hó 15-én d. e. 9 órakor a városi közgyűlési termében nyilvános árverésen legelőbbet igérőknek árba adja. A bérleti idő 3 év a kezdődik 1908. év május hó 1-én. Árverési feltételek a számvevőségi irodában (városház 3. sz. ajtó) betekinthetők.

Közeg, 1903. április hó 10-én

Kovács Antal,
számvevő.

618/1903.

Arverési hirdetmény.

Közeg sz. kir. városnak felső erdő ugynevezett büdökuti vágásán f. évi április hó 17-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen legelőbbet igérőknek káspénztetés mellett következő faanyagok lesznek eladva:

1) galya, parcellára; 2) 30 m³ piutófa; 3) 74 méter karófa; 4) 39 drb. (21 m³) bükkpületefa; 5) 338 drb. (95 m³) tölgypületefa; 6) 1 drb. (0,7 m³) fenyő épületfa; 7) 12 m³ eger hasáb; 8) 2 m³ jávor hasáb, és 9) 2 m³ fenyő hasáb.

Ha az árverést f. évi április hó 17-én befejezni nem lehetne, ugy 18-án d. e. 9 órakor folytatva lesz.

Az árverési feltételek a az egyes épüleik kőbirtalma a számvevőség irodahelyiségében (városház földszint 3. sz. ajtó) betekinthetők.

Közeg, 1903. évi április hó 10-én.

Kovács Antal,
számvevő.

165/1903.

Hirdetmény.

A gazda-ági munkás és család segélypénztárt illető hozzájárulási díjak 1903. évi hivatali listájára az 1902. évi XVI. t. c. 7. §-a értelmében f. évi április 22-ig a városi pénztári hivatalában a hivatalos órák alatt közszemlélőre ki van téve.

Közeg, 1903. évi április hó 9-án.

Városi pénztári hivatal.

A franciák Kőszegen 1809. évben.

I. Napoleonnak győzelemhez szokott seregei 1809 évben az osztrák császárságnak hadait ismételen megverték. Az osztrák hadsereg 1809 év május hó 22-én és 23-án Aspern faluál vívott két napos véres csatában ugyan a franciákat megverte, de már a vágrámi csatában ismét vereséget szenvedett úgy, hogy a győzelmes francia hadsereg feltartóztatlan vonulhatott be Bécsbe, honnan I. Napoleon a lábaihoz borult osztrák császárnak — tetszése szerint — diktálhatta a béke feltételeit.

Ezen esztendő magyar hazánkra annyiban nevezetes, amennyiben I. Napoleon Schönbrunnban kelt, a magyar nemzethez intézett kiáltványában felhívta magyar országot: jelentsék ki a Habsburg házat trónvesztettnek és válasszanak Rákos mezőn más királyt. De a magyar nemzet, mint már több alkalommal előbb is bebizonyította, még a válságos időben sem hagyta el a trónt; ellenkezőleg, a szerencsétlenségnek ily súlyos napjaiban tündököltette mindannyiszor erenyeit, ezek közt első sorban király hűségét. A francia hadsereggel a magyar insurrectio Győrött ugyan hasztalan ütközött össze, a franciákat az országból ki nem űzhette, de azért I. Napoleon a magyar nemzetet, mint az akkori időben sok más nemzet tette, — a királyhűségtől el nem tántoríthatta. Ebbeli kísérlete kudarcot vallott.

Városunkra ezen esztendő pedig annyiban nevezetes még különösen, amennyiben a vágrámi ütközet után egy héttel reá a francia hadsereg városunkat már occupálta s occupálva tartotta 1809 évi szeptember hó végeig.

A történetből tudjuk szintén, hogy a franciák hada Magyarországon Győr városánál vívott ütközetén kívül sehol, sem az osztrák hadsereg, sem a magyar insurrectióval össze nem ütközött, tehát hazánkban, Kőszeg

Hirdetmény.

A felső erdei tűzifa eladása f. évi április hó 15-én reggel 9 órakor vaszi kezdetű a városi pénztári hivatalában. Közeg, 1903. évi április hó 9-án.

Városi pénztári hivatal.

Kurucok Kőszegen.

A 17-ik század második felében mozgalmas idők jártak Kőszegen. Itt jártak a kurucok! A városi levéltár érdekes adatokat szolgáltat erre nézve.

A kurucok — mint a régi feljegyzések mutatják — éhesek és szomjasak voltak, akár egy kozónságes labanc.

Előttünk fekszik egy jegyzék. 1683. évi augusztus hó 6-áról: „Az tekintetes és Nagyságos Deputatus urak commissiójából Kegyelmes Fejedelem Ur elő Nagysága számára confiscált Tömördi kastélyt pertinentiáival és bennlevő ingó eszközökkel edgyütt conscribáltam és inventáltam“.

Gombossy Dániel ur. Thökölyi Imre fejedelem részére confiscált javak prefektusa, végezte ezt a leltározást.

Mi minden volt abban a tömördi kastélyban!? Tizeuöt szoba. Egyik szobában egy viselt nyoszolya ágy, abba egy vörös sujtásos párna; egy kerek fiókos diófa asztal, s egy más kerek asztal; egy almáriomos pohárszék; 8 háttas szék; egy „viselt“ pecsenye süítő; egy kemence.

A másik szobában két hosszas négyszegletű fekete asztal; egy kerek asztal; egy fekete nyoszolya két viselt kék héju párnával, és egy fejkánkossal; egy viselt abrosz; két viselt zsölyeszék, egy támla nélkül való zsölyeszék; egy fekete háttas szék; egy, néhai Sárkány Jánost ábrázoló kép, egy mappa; két fali almáriom, egy romladozó kályha-kemence.

Ebből a szobából nyílik egy kis kápolnába, melyben egy oltárocsonk áll üveges almáriommal, ebben a Boldogh Asszony és más képeknek vannak.

A harmadik szobában egy „öreg“ láda, — s két hosszas négyszegletű asztal; egy öreg fiókos almáriom, a fiókban egy öreg kettős iskátulya, ebben asztal gyümölc.

Ilyenformán mondja el sorról-sorra a szobák inventáriumát a feljegyzés.

Különösen kiemeli, hogy a pincében talált hordók mind — üresek.

De hát ez Tömördön történt. Kőszegen nagyobb eredménnyel működtek.

„Anno 1683. Die 26. Augusti“ — tehát augusztus 28-ik napján 1683. évben Csirip András, Oliser János városi fiskális belső tanácsbeli, és öreg Pámer János külső tanácsbeli személyek nemzeti Nagy István bíró uram által neves Gombossy Dániel, mint a fejedelem kőszegi konfiskált javainak gondviselője kérelmére kiküldtetek, hogy a fejedelem részére a bort, a „profont“ gabonát, a lisztet és „holmi profonthoz tartozó eszközöket“ összeírják.

Az összeírás meg is történt. Első helyen a borok szerepelnek.

Az új collegium pincéjében voltak a „pater jezsuiták“ borai: 39 $\frac{1}{2}$ akó. Troszt János bécsi kereskedőnek 145 akó bora, Fekete Istvának 128 akó bora lett konskribálva.

Lisztből 543 mérőt foglaltak le. Ebből Hodikius uram malmában 13 hordó, Pámer uram malmában 12 hordó, Somogy András ur malmában 8 hordó, Fekete István ur házánál 10 hordó volt. Az új collegiumban mért gabona 47 mérő, a belső városban Kullós Gerő házánál 496 mérő.

Összeírták az üres hordókat, a deszkákat, a fenyő dongákat, az abroncsokat, a szitáló malomhoz való szekrényeket, a kádat, préseket és a vastazekákat.

Gombossy Dániel prefektus uram nagyon előrelátó volt, s tudta, hogy a kenyér és bor a hadak életében

fontos. Az egész összeírásból látszik, hogy erre helyeztek fősúlyt.

Akkoriban a kurucok meglepetésszerűen kerültek Kőszegre; ez kiviláglik abból a kérvényből mit a „Keöszegh szabad királyi városban lakozó keömvivesek, ácsok, és más több mestereberek és creditorok“ 1683. augusztus 13-án a kuruc vezérekhez intéztek. Ebben fölhozzák azt, hogy a németek a munkájukat mindig pontosan szokták fizetni, s azok megrendelésére profont-kemencéket készítettek. A németek azonban hirtelen és meglepetésszerűen elmentvén a kemencéket ki nem fizethették. Mivel pedig a kurucok zavarták el őket, s hogy a szegény emberek munkája fizetetlen ne maradjon, kérték, hogy Gombossy Dániel által fizetessék ki a munkájukat. A kuruc vezérek felelete ez volt: „Ebben nekünk módunk nincs, jövendőben Urunk elő Nagyságát szolgáljátok. Barkoczy Ferenc, Szepesi Pál, Szalay Pál.“

Gombossy Dániel prefektus uram hatalmas ur volt. Még a sopronmegyei „Klingpach és Loiperspach“ is az ő gondviselésére volt bízva. Ezt bizonyítja egy 1683. augusztus 4-éről keltezt levele, melyben figyelmezteti a nevezett községek biráit, hogy a fejedelem elő Nagysága kárára misem legyen és hogy gondot viseljenek a falu mindennemű jövedelmére; tudtukra is adja, hogy 8 napon belül kimegy hozzájuk, ha pedig akadályozva lenne, akkor 8 nap múlva mindegyik faluból két eskütt jöjjön be Kőszegre és tudósítsák őt minden dologról. „Úgy cselekedjétek, a büntetést el kerüljétek. Isten veletek“.

A kurucvilág azonban nem soká tartott.

Csak néhány év, és előttünk fekszik „szegény megnyomorodott — Gombossy Dániel Uram megszmorodott házastársa“ Bonnya Eva kérvénye. Tekintetes és Méltóságos Galanthay Graf Esterháas Pál Magyar-Országai Palatinus Kegyelmes Urukhoz, mint nékem igen irgalmas Uramhoz elő Nagyságához, melyben rab-ságban levő férje szabadon bocsátásáért esedezik.

Biztosítja a palatinust Gombossy Dánielné, hogy az ő ura az elmúlt „föhláborodott“ időkben az akkori hatalmaskodó urak parancsára és kemény fenyegetésére akarata ellen kénytelen volt a kurucok jószágait adminisztrálni.

Hogy mi történt a kérvényre, azt máskor mondom el. Elég az hozzá, hogy Kőszegen volt kurucvilág s uem is nagyon régen.

3.

H i r e k.

Boldog HUSVÉTI ÜNNEPEKET kiadvánunk lapunk tisztelt olvasóinak és munkatársainak.

A szerkesztőség.

Tisztelettel felkérjük hátralekös előfizelőinket, hogy az előfizelési összegeket lapunk kiadóhivatalának beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében jennakadás történjék. Előfizelési ár egész évre 8 k., félévre 4 k., nyugedőre 2 k.

— A közeg-szombathelyi vasút igazgatósága képviselőletében Markovits József elnök, Freyler Lajos alelnök és Czeko Gusztáv alelnök, a napokban Aradon időztek, ahol az arad-csanádi vasuton berendezett motorkocsiközlekedést tanulmányozták.

— Esküvő. Pohl Müller Ede cs. és kir. főhadnagy a 101. sz. gyalogezrednél (városunk szülőttje) Csütörtökön, e hó 16-án Brünbnben a szent Tamás templomban tartja esküvőjét Krczy Margit urhölgygyel Brünbnből.

Folytatás a mellékleten.

szab. kir. városában 1809 május hó 30-tól, szeptember 10-ig eltöltött időt arra használták fel, hogy egyrészt kipihenjék a hadjárat fáradalmait; másrészt ismét, hogy az itteni lakosság rovására magukat felszereljék; portyázással és erőszakkal magukat élemezzeék, uémi földi javakat harácsoljanak össze, ami az akkori idők hadviselési módjával épen nem volt ellentétben.

Városunkban a francia hadseregnek az ugynevezett olasz hadtesthez tartozó csapatai, — a 29. dragonyos és a Savorelli ezred — voltak elhelyezve, kiknek parancsnoka Norbonne ezredes volt. A főhadserégnek parancsnoka Napoleon Jenő (I. Napoleon császár mostoha fia volt.) A hadtestnek főtábori helye Kis-Marton város volt, onnan intézte Vigniolet tábornok, ugy Sopron, mint Kőszeg városban elszállásolt francia csapatokhoz, — valamint a polgári hatóságokhoz parancsolatait, — persze franciául. Sopron városában a franciáknak raktárai is voltak felállítva, ahol a községekre, városokra kivetett contributiót és requisitio útján összeharácolt élelmi szereket és a hadviseléshez szükséges egyéb eszközöket összegyűjtötték. A Kis-Martonban elszállásolva volt Foutanelli ezrednek megbízása folytán Franck kapitánynak, ki a soproni francia raktárokban parancsnoka látszik lenni, 1809 évi augusztus hó 4-én Kőszegen Spitz kapitányhoz intézett levele érdekes bepillantást enged a franciáknak a hadviseléshez szükséges anyagok és eszközök beszerzésének módozatába.

Ezen levélben Spitz kapitányt (a pajtását) arra hívja fel: siettesse a Kőszegiekre kivetett posztóneműeknek (barna, teher, szürke, kék színű posztó) mielőbbi beszállítását, mert még baj találna a kőszegiekre hárulni. Ep a levél irásnál értesült — írja továbbá, — hogy a tábornok három mosonmegyei urat elgotatott, kik a contributio beszállítása körül nagyobb késedelmet tanusítottak. Egyben tudatja gróf Guerier tábornoknak gyenge megrovását Spitz pajtással, ki nem látszott ki-

fogástalan gentlemennek lenni és kinek neve után talán bátran lehetett még a „Bubet“ csatolni. Egy másik levélben — a franciától kitelhető legudvariasabb formában — arra hívják fel a városi magistrátust, hogy bort és egyéb élelmi szereket szállítsanak a táborba és pedig minél előbb, mert ha a felhívásnak nem volna foganata, bármennyire is sajnálja Benoit tábornok, kénytelen volna a szükséges élelmi szereket katonáival beszereztetni. Az élelmi szereknek ily módon való beszerzése caakis a lakosokra uézve lehet hátrányos stb.

A többi levél hasonlólag élelmi szerek, posztóneműek, mezőgazdasági termékek szállítására vonatkozik. Még Gőnyőre, a franciáknak — a győri csata után — főtábori helyére is szállították innen tömérdek élelmi szereket (kenyeret, bort, 500 drb. ökröt, lovakat) és egyéb természetmennyeket.

Mind a contributio, mind a requisitio útján beszerzett anyagoknak, szereknek, eszközöknek összeharácsolása az itteni lakosságot felette megkárosította. De ugy a győzelemhez, mint az idegen vagyonyban való daskáláshoz szokott franciákat koránsem elégitette ki a hadviseléshez szükséges szereknek, eszközöknek összegyűjtése; az ellenség földjén a hadseregnek élelmezése s ellátása; még a magán vagyont sem kímélték. Sok ezer forintnyi vagyont prédáltak el az itteni polgároktól anélkül, hogy a város, — vagy a polgároknak okozott kárt akár a franciák, akár a franciáknak elvonulása után az állam megtérítette volna.

Ricce francia intendans Pozsonyban 1809. évi szeptember hó 14-én valami Rietl Józsefnek adott ugyan instructiót, hogy Sopron s Vasvármegyét beutazva, állítsa össze a francia hadsereg részére történt szállításokról a számadást és szerezz be az erre vonatkozó okmányokat is, de a számadás a város részéről illetékes helyre el nem küldetett s így a város, a város lakossága egy krajcárnyi kár megtérítésben sem része-

— **Eljegyzés.** *Hammer Gyula* helybeli evangélikus tanító szeretetreméltó leányát a napokban jegyezte el *Kirnbauer Lajos* m. kir. államasztó tiszt, cs. és kir. tart. hadn. Szentgotthárdról. — Gratulálunk!

— **Kunhegyiek eljöttek** lát, és első előadásul ma bérleten kívül színre hozzák „Postásfiú és buga“ című énekes bohózatot. Hétfőn „Az Anyaföld“ énekes népszimű, Kedden „Katalin“ operette kerül a színpadra. Egyébként részletes tájékoztatást nyújtanak a színpadok. *Kunhegyi Miklós* színigazgató ismeretes művésze minden esetre oly élvezetet fog nekik szerezni, hogy érdemes a színelőadásokat látogatni. Tehát t. olvasóink, viszontlátásra a színházban!

— **A világítás ügyében** t. hó 6-án délután 3 órakor a városi közgyűlési termében értekezletet tartottak a városi képviselők. A Ganz és társas budapesti cég főmérnöke, *Stark N.*, bemutatta a villamos világítás berendezésére vonatkozó vállalkozási szerződést, melyet a polgármester a jelenlévőknek fölolvastott. A berendezési költségek, továbbá az üzemi kiadások és bevételek ismertetése után *Stark főmérnök* egyesekkérdéseire részletes fölvilágosításokat adott. Minthogy az előírányt az esetben, ha csak 1200 láng fogyasztatnék, egy lángot égő óránkint 3-5 fillérrel számítva, a városi világítás 200 lánggal körülbelül 3000 koronával drágább volna, mint a mostani 150 petróleumlámpa, emellett a tisztviselő, *dr. Hegedus János*, aggályát fejezte ki és azt vélte, hogy a város ne létesítse házilag, hanem adja oda vállalkozónak. *Közszegi József* rendőrkapitány és *August János* városi jegyző fölvilágosító szavaira s indítványára azonban az értekezlet abból állapodott meg, hogy próbajegyzés rendeztesse, s ennek alapján történjék újból előterjesztés. Nem volna-e jobb a sok herce-hurca helyett magánvállalkozónak koncessziót adni.

— **Halalozás.** özv. *Knaute Karolyne*, volt városi erdész özvegye t. hó 7-én jobb létre szenderült. Temetése t. hó 9-én volt a város közönségének nagy részvételével.

— **A szombathelyi iparkiallítás** városunkból is jelentkeztek. A jelentkezések most már lezártnak közöljük a helybeli kiállítókat. 1.) A közszegi sörfőzde részvénytársaság különféle minőségű söröit fogja a kiállításra kimérni; 2.) *Mederl János* és fia helybeli butorgyáros egy szoba butort fog kiállítani; 3.) *Freyberger Sándor* szappangyáros szappant és gyertyát állít ki; 4.) *Eisner* testvérek nemezzára gyártmányait; 5.) *Hentfl* Rezső kályhát; 6.) *Kovács József* szabó egy téli felöltőt; 7.) *Frankenberger Karoly* cipész cipőket; 8.) *Frankl Lajos* szesztő szeszt és borkövet fognak kiállítani

— **Vadásztársaság alakulása.** A közszegi vadász-társaság t. hó. 5-én délután 5 órakor tartotta a polgári körben alakuló gyűlést. Elnökké *Chernel Istvánt*, pénztárnokká *Wiesinger Alajost* választották, és egyúttal a társaság szabályait megállapították.

— **Terzene.** Ma vasárnap, kedvező idő esetén, *Kovács Ferenc* karmester városi zenekara délután 3 órakor a Leuner-kávéház előtt hangversenyez.

— **Gyárkibővítés.** Az *Eisner* testvérek nemezzára a nagyobb üzemi miatt építkezni lévén kénytelen, megvásárolta a szomszédos telket és t. hó 9-én a városi tanácstól az építési engedélyt is megkapta.

— **A városi villamvilágítás ügyében** a budapesti egyesült villamos részvénytársaság kiküldöttje *Joti-chsky W.* főmérnök t. hó 7-én városunkban tartózkodott s a városi hatóságnak tudomására hozta, hogy a cég ajánlata rövid időn belül be fog érkezni.

— **A rendőrség balesetbiztosítása.** A „Phönix“ biztosító társaság ajánlatot adott be a városhoz, hogy a rendőrséget baleset ellen biztosítja. Az ajánlat szerint az összes rendőri személyzet biztosítása évenként 123 koronába kerülne, s ezzel szemben a biztosítási tőke

sült azon áldozatokért, azon javakért, a melyeket a franciák innen kizsároltak.

E számadásból megtudjuk, hogy a franciák a városnak 20.915 f. 29/100 kr. kárát okozták; — bele nem számítva az ellátást, amely szinte 22.808 f. 98 kr. ba került — továbbá, hogy requisitio után egyes lakó-soktól elvett tárgyaknak, anyagoknak értéke volt: 14.099 f. 21 kr.; s a lakosoknak okozott kár pedig 21.658 f. 29 kr., összesen 80.077 f. 17 kr.-nyi kára volt tehát a városnak, a város lakosságának a franciáktól, kiknek nem épen kellemetes híre még ma is emlékezetben van.

A városi kiadások közt szerepel a vármegyéhez, mint contributó beszállított 8000 f., a többi kiadás megoszlik apatikus, chirurgusnak, termékek, fa, só, szalma, horúd, főzödények stb. egyéb napi szükségletért fizetett kisebb összegek közt. A Napoleon napja (nem-e születésnapja?) a városnak 101 f. kiadást okozott.

Salamon Jánostól 1100 f., *Küttel Ádám* 1100 f., *Szakáts Jánostól* 360 f., *Németh Imrétől* 760 f., *Sautenauer Györgytől* 660 f., *Spitzer Jiesztől* 1392 f., *Wölfl Józseftől* 200 f., *Dax József* sörsőtől 1754 f., *Schilling Kristóftól* 984 f., *Schey Mosertől* 900 f., *Gerhauser Samutól* 1200 f. értékben requiráltak; nagyobb anyagi megkárosodást szenvedtek *Szeibold János* 210 f., *Czvitkovits Sándor* 295 f., *Küttel Ádám* 200 f., *Erhard József* 200 f., *Polster András* 225 f., *Fleischman Mihály* 370 f., *Fügl János* 300 f., *Gesell Lőrinc* 525 f., *Celler Tibiás* 220 f., *Szeibold György* 240 f., *Gruber János* 1546 f., *Gerhauser Sámuel* 10.560 forint értékben.

Ha tehát elődjüket sokszor feljajdulnak a városnak szük anyagi helyzete felett, s panaszkodtak, hogy a városnak nincsen pénze, a lakosság elszegényedett, ennek volt jogos alapja, mert 80.000 frtot, amely az akkori időben majdnem félmilliónak felelt meg, kiheverni nem oly könnyű. Mennyi szorgalom, takarékoság kellett, míg polgáraink ezeu károsodást ismét helyreállították!

30.000 koronát tenne ki. Ugy a rendőröknek mint a városnak érdekében látszik lenni, hogy a rendőrök munkaképtelenség esetére biztosítva legyenek.

— **Helypénzbérlet.** A város a helypénzbérletet *Bajcsi Lajossal* fölbonította, s míg az újból való kibérlés megtörténik, a városi rendőrség szedi a helypénzt.

— **Erdőmesteri lak.** A város tanácsa t. hó 9-én tartott ülésében megadta az építési engedélyt a *Lobauer* mellett levő erdőszlak átalakításához. Az erdőszlakból úri lakás lesz a városi erdőmester részére, amint azt a képviselőtestület mult év őszén megszavazta. Az építés nemsokára kezdetét veszi.

— **Lőszerraktár építés.** A közös hadsereg részére az új lőszerraktár az új lövöldtől északra a csepregi országot mentén fog építtetni. Az építés a napokban veszi kezdetét.

— **Erdőor elhelyezés.** *Kéry József* erdőor a *Stayerokhoz* helyzetet *Csiza István* erdőor pedig a szolgálat érdekében a *Kovács-villában* nyert elhelyezést. Ez nagyon helyes, legalább a róti erdő végleges kipuuszításának gátat vetettek!

— **Vesztett par.** *Tuczentaller Lajos* a mult év folyamán beperelte a várost, és a csatornázási szabályrendelet készítéséért 300 korona munkadíjat követelt. A közszegi kir. járásbíró, majd egybehangzóan a szombathelyi törvényszék kötelezte a várost, hogy 200 korona munkadíjat, és a költségeket fizesse meg *Tuczentaller Lajos* mérnöknek. Vajjon ki fogja ezt a városnak majd megtéríteni?

— **A pikoló veszedelmében.** A mult hét egyik napján könnyen végzetes szerencsétlenség érte volna egy helybeli kávéház pikolóját, ha óránya nem lett volna. A pikoló ugyanis nem számolván azzal, hogy a hónap elején kapott sok borra való rendes testsúlyát meghaladja, szokás szerint a vaskályhára mászott, hogy a kályha fölött levő polcra valamit leemeljen. A kályha a váratlan nagy súlyt nem bírta meg és eldőlt, a pikolót magával rántván. A dübörgésre, úgy a por és füstfelhőtől megrettenve fölgrátkált a vendégek, — nem egy rekortát nyelvén el megleptségükben — és rohantak a pikoló mentésére. A pikoló azonban, mint egy phönix (jó kormosan) kelt föl a kályha hamvából s egy kis ijedségen kívül baja nem esett. — Hogy a kuliszszák mögött miképp mosták meg, arról nem szól tudósításunk!

— **Kirándulás.** A „Vasvármegyéből“ olvassuk, hogy a szombathelyi Sport-egyesület t. é május 3-án kirándulást rendez az Irottkőre. A kirándulók egy része a reggeli vonattal érkezik Közszegre s innen gyalog az Irottkőre megy, a másik része délután Szombathelyről kerékpáron Rohoncra megy s ott találkozik a két csoport. — Közszegről nem akadna csatlakozó?

— **A közszegi kereskedelmi kör** t. hó 4-én tartotta közgyűlést, melynek során *Schaar József* elnöki tisztéről lemondott. A szép számmal megjelent tagok új elnöké egyhangulag *Miklós Mátyást*, s ennek indítványára alelnökké *Orosz Ferencet* választották meg. Ugy az elnök, mint az újonnan választott alelnök ékes szavakkal köszönték meg a bizalmat. *Orosz Ferenc* alelnök a tagoknak lelkes helyeslése mellett figyelmükbe ajánlotta az egyetértést s a testvéries összetartást — A közgyűlés további folyamán *Martisorits Sótért* titkárrá, *Maitz Józsefet* pénztárossá, *Jánosa Dénest* könyvtárnokká *Pronec Miklóst* háznagygyá választották, továbbá a választmány tagjait és a számvizsgálókat megválasztották. Az egyet titkárra egyúttal 10 új tag belépéséről tett jelentést: követésre méltó például szolgáljon a kereskedőknek. Szóba került egy nyári mulatság rendezése is, mire nézve a választmány legközelebb fog határozni.

— **Gépközlelők és kazánfűtők figyelmebe.** A soproni vizsgáló bizottság ezentul minden vasárnapon délelőtt tart vizsgát. Azok a kik a gépközlelésből vagy kazánfűtésből vizsgát tenni óhajtanak előzetes folyamódás nélkül személyesen jelentkezhetnek bármily vasárnapon délelőtt a soproni kir. ipartelügyelőségnél. Sopron 1903. évi április hó 2-án.

Vogl Antal,
kir. ipartelügyelő.

— **Pályázati kiírás iparosok külföldi utazásai ösztöndíjára.** Öngyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, t. évi március hó 19-én 11.729/IX. szám alatt valamennyi magyarországi kereskedelmi és iparkamrához intézet leirata szerint, a pesti magyar kereskedelmi bank által 1892. évben alapított 30.000 koronás külföldi tanulmányutrá szánt ösztöndíj 4 1/2%-os kamatait, vagyis összesen 1350 koronát, a t. évben alapító levél értelmében egy felső ipariskolát jó sikerrel végzett iparosnak szándékozik kiadni. Ezen 1350 koronás ösztöndíjra, Öngyméltósága megbízása folytán ezennek pályázatot hirdetünk, melynek feltételeit a következőkben állapítjuk meg: Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly iparosok, kik a budapesti vagy a kassai felső ipariskolát jó sikerrel végezték, mely körülmény iskolai végbizonnyítványával igazolandó. A folyamódványban megjelendő azon speciális ismeret, melynek elsajátítása vagy tovább tanulmányozása végett folyamodó a tanulmányutat megtenni szándékozik. Felmentendők folyamodónak esetleges szakmunkálatai az illető ismeretkörben, valamint a nyelvismeretek és a tervezett tanulmányut programja és időtartama, nemkülönben azon körülmény is, hogy folyamodó hány évet töltött szakba vágó műhelyben vagy gyárban s katonai kötelezettségének eleget tett-e vagy sem? Végül megemlítendő a folyamódványban, hogy folyamodó mikéután véli szerzett ismereteit és tapasztalatait a tanulmányút befejeztével itthon értékesíthetni. Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettség mellett a tanulmányozandó speciális ismeretek körében már elméleti vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozhatik és ezt igazolni képes, valamint kellő nyelvismerettel is bír, az ösztöndíj odaítéléséül előnyben fog részesíttetni. A pályá-

nyertes a tanulmányutról Öngyméltóságahez jelentést tenni tartozik. A fentiek figyelembe vételével szerkesztendő folyamódványok kereskedelemügyi miniszter ur Öngyméltóságaához címezve, a pályázó rendes lakhelyére illetékes kereskedelmi és iparkamrához, legkésőbb t. é. május hó 31-ig nyújtandók be.

Sopron, 1903. évi március hó 31-én.
A kerületi kereskedelmi és iparkamra nevében:
Ullein József s. k.,
elnök. *Kirchknopf* s. k.,
titkár.

— **Pályázat.** A pápai állami tanítóképző-intézet első osztályába az 1903/4. iskolai évre a nagym. vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 10996 sz. a. kelt rendelete szerint 40 növendéket veszünk fel. A kedvezmények a következők: Ingyenes bennlakást és ellátást kap 19 növendék. Földijás bennlakást és ellátást kap 9 növ. 200 k. pénzbeli segítségben részesül 5 növ. A földias növendékek havi 12 k. fizetnek előlegesen az intézeti pénztárba. 7 növendék élelmezési díj címeu havi 25 k. fizet. A II., III., IV. osztályba nem vehető fel senki sem, mert ez osztályok létszáma már most is 47-50.

— **Közszeg város polgármestere a következő föl-hívatást küldi a város lakosságának:** „Közszeg város fejlesztési programján levő feladatok közt első helyen áll a közvilágítás javításának és a magánvilágítás ellátásának kérdése. A városi tanács hosszas és alapos tanulmányok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy e kérdés megoldásának legmegfelelőbb módja az, hogy a város e közszükséglet ellátására elektromos művet létesít. Természetes, hogy a városi tanács e fontos és a város finansziális érdekeit közelről érintő ügyben a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel óhaj eljáráni. Ebből folyólag mindenekelőtt tájékozódás céljából konstataálni kívánja, hogy a magánosok mily mértékben szándékoznak az elektromos áram szolgáltatását igénybe venni. Kérjük azért t. címet, hogy az alanti rovatokat kitölteni aláírni, és e lapot legkésőbb április hó 20-ig a polgármesteri hivatalba beküldeni sziveskedjék. A világítás költségeire nézve megjegyezzük, hogy az egy-ségar egy fog megállapított, hogy egy 16 gyertya-fényű izzólámpához szükséges áram óránkint maximumban 3 1/2 fillérbe kerüljön. Ha a magánosoknál berendezett lámpák száma a 2000-et meghaladja, ez az ár 3 fillérre lesz redukálható. Nagyobb fogyasztók az árak után tetemes kedvezményben fognak részesülni, esetleg azokkal évi általányszárazások fognak kötetni. Áram-órakért bér nem lesz fizetendő. A magánberendezések beszerzési költségére nézve szolgáljon tájékozással, hogy e költségek a meglévő petroleum lámpák átállításával vagy egyszerű világító testekkel lámpáinkint 10 — 15 koronába fognak kerülni. Ehez számítandók még a berendezésnek az utcai hálózathoz való kapcsolásának költségei és pedig minden ház összekötése kb. 20 koronával. A városi tanács kiltatásba vette azt is, hogy a magánberendezések több éven át terjedő és az áram-számlákkal együtt hávonként folyosítandó részletek fizetése ellenében fogja elkészíttetni, úgy hogy annak is módjában lesz az elektromos világítás előnyeit élvezni, a ki nem rendelkezik a berendezéshez szükséges összeg-gel. Kivánatos volna, hogy közönségünk lelkesen szolgál fel a tisztas, egészséges, veszélytelen és helyes kezeléssel olcsó elektromos világítás eszméjét, mert fejlesztésénél elsőrangú faktor a jó és modern köz- és magánvilágítás létesítése.

N y i l a t k o z a t.

Az esetre, ha a tervezett városi elektromos mű f. év végéig létesül, kötelezem magamat, lakásomban, irodámban, üzletemben, . . . izzólámpát, . . . ivlámpát, . . . ventilátort berendeztetni és azokat a bekapcsolástól számtól legalább két évi szükségletemhez mérten használni. Kelet. Aláírás. — Ez a föl-hívás a napokban fog szétküldetni.

— **Egy tanonc** jó házból, egy helybeli fűszerkereskedésben azonnal felvétetik. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

— **A hazai zongoragyárosok között Keresztely Sándor** zongoragyárának magas nivóját mi sem jellemzi jobban mint az, hogy fenomenális raktáran a világ legelső mestereitől is találunk zongorákat, de nemcsak azért hanem hogy a vásárló közönség saját gyártmányait azokkal összehasonlíthassa és ilytormán meggyőződést szerzhessen arról, hogy ezen hazai gyártmány úgy hangjára, mint kiállítására nézve teljesen kiállja velük a vesényt. Bizonyosság erre a Keresztely-féle zongorák meszerü elterjedtsége is. Olvasó közönségünknek igen ajánljuk, ha Budapestre utaznak, tekintsek meg Keresztely grandiózus mintatelepét a Váci-körut 21 szám alatt mely magában véve is igazi látványosság.

Különfelek.

* **Angliának híres pázsit-területel** valóban igen szépek; ámde azok sem szebbek, mint Budapest sétatereinek pázsitrészelei és a Margitsziget diszgyepterületei. Ugyan ki ne gyönyörködött volna már ezekben? Egy év hiányzik csupán és akkor harmiac éve lesz hogy ezen remek pázsitokhoz a fűmagot *Mauthner Ö.* cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten szállítja. Máltán lett oly nagy híre e fűmagnak, hogy nemcsak a monarchia minden nagyobb parkja részére szállítja az említett cég ezt a fűmagot, hanem Német-, Francia-és Oroszországból is érkeznek tömegesen rendelések. Most midőn a pázsitfűmag vetésének ideje elérkezett, jó tanácsot vélünk adni, midőn azoknak. — kik hasonló gyönyörű, áde zöld pázsitot akarnak létesíteni, — azt tanácsoljuk, hogy szerezzék be *Mauthnerfól* vagy a „Sótáteri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket.

* A boldogult *Knipp páter* érdeme volt az, hogy ő hívta fel legelőször az általános figyelmet az egészségileg oly értékes maláta kávéra, a melyet azután

Kathreiner egy sajátzerü tanulmánya által a bakkavé izével oly kitűnő módon előállított. Ebben még ma is lényegesen különbözik ez az egyedül valódi „Kneipp-kavé” minden egyéb hasonló gyártmánytól, és ez okból Kneipp páter egyedül és minden időkre a Kathreiner céget ruházta fel a joggal, hogy a Kathreiner-féle Kneipp-malátá kavéja részére az ő nevét és arcképét védjeggyül használhassa. Ennek dacára mégis a közönség hátrányára egyszerűen pörkölt árpát vagy malatát arusítanak hamisan „Kneipp-kavé” gyanánt. Ettől óvandó, kérjük mindég határozatlan a valódi „Kathreiner-féle” Kneipp-malátá kavét az eredeti csomagokban, melyek a Kneipp páter védjegyet és a Kathreiner nevet viselik.

* **Déli jég és viszontbiztosító-társaság.** A Trieszben f. hó 9-én megtartott közgyűlésen előterjesztett és az 1902. évre szóló üzleti jelentésből a következő legnyegesebb adatok emelendők ki:

A jégbiztosítási ágazatban 3.739,626 korona volt a díjbevétel a tavalyi 3.699,255 koronával szemben, károk fejében 3.210,846 korona fizetett ki, míg az előző évben e címen kifizetett összegek 2.918,253 koronára rugtak. A tűz viszontbiztosítási ágazatban befolyt díjak összege 1.526,276 koronát tesz szemben az 1901. évi 1.154,033 koronával, míg a károk kifizetése a kártartalékok figyelembe vételével 874,248 koronát igényelt az előző évi 799,487 koronával szemben. — A tűzdíj-tartalék 577,016 koronáról 766,038 koronára szaporodott és a díjbevétel 50%-ának felel meg. Jóllehet a jégbiztosítási üzlet veszteséggel járt, a tűz viszontbiztosítási ágazatban elért kedvező eredmény folytán és a hála a tőke és a felszaporodott tartalékok után befolyt jövedelemnek a mérleg mégis 320,903 korona felesleggel zárul (hozzáadva a 24,890 koronányi nyereség-áthozatot) mely módot nyújt arra, hogy az alapszabályszerűen levonások eszközzése után részvényenként 32 koronányi (5%) osztalék fizetessék ki. A nyereség és díjtartalékok 2.967,379 koronát tesznek, úgy hogy a társaság a teljesen befizetett 3.000,000 koronányi részvénytőke hozzászámításával összesen 5.967,379 koronára rugó biztosítéki alapok felett rendelkezik.

* **Figyelmeztetés.** Mai számunkhoz csatoltunk egy prospektust a Konetzky-féle Galandfereg hajtó szeréről.

* **Foxterrierek műkotorékversenye** rókára és borzra. Rendezi a Zoologiai Társulat vadászati és zoologiai kiállításának keretében, Ós-Budavár területén 1903. április 19-én.

Belépő díj a vesenyterre 1 korona.

Versenybíró: Born Frigyes báró a M. F. és a T. K. alelnöke.

Versenybírók: K. Kerpely Béla lovag a M. F. és a T. K. h. titkára.

Versenyintéző: Wirker János.

Programm.

I. Kölyökverseny rókára. Oly két éven aluli foxterrierek számára, melyek nyílt versenyben I díjat még meg nyertek. Tét: 8 kor., I. díj: 20 kor., II. díj: 12 kor., III. díj: 8 kor.

II. Kezdők versenye rókára. Oly bármely koru foxterrierek számára, melyek nyilvános versenyben I., II. vagy III. díjat még nem nyertek. Tét: 10 kor., I. díj: 30 kor., II. díj: 15 kor., III. díj: 10 kor.

III. Nyílt verseny rókára. Minden koru foxterrier nevezhető, tekintet nélkül a már nyert díjakra. Tét: 12 kor., I. díj: 40 kor., II. díj: 20 kor., III. díj: 10 kor.

IV. Nyílt verseny borzra. Ugyanily feltételek.

V. Győztesek versenye. Résztvehet minden koru foxterrier, mely nyílt oszt.-ban már legalább I. díjat nyert. Tét: 15 kor., I. díj: 50 kor., II. díj: 25 kor., III. díj: 15 kor.

Minden első díjat nyert eb, a díjhoz oklevelet is kap.

Feltételek:

A kiírt díjak kifizetnek, ha egy-egy száma legalább is 5 nevezés érkezik. Ellenkező esetben a tétek fele az I., 2/3-a a II. és a maradék a III. díj, minden levonás nélkül.

A nevezőknek meg van eügedve közös beleegyezés esetén, az öthöz hiányzó téteket közösen befizetni s ez esetben a kiírt díjak állva maradnak. E szándék kijelentése verseny előtt történjék. Ha egy versenyben 5-nél több nevezés érkezik, úgy a többlet 25% levonásával az I. és II. díj nyertes között egyenletesen elosztatik. Minden legalább is dicséretet nyert eb diplomát is kap.

Nevezni csakis fajtiszta ebeket lehet s ezt megítélendő, a versenyt szemle előzi meg s csakis fajtiszta-
nak elismert eb vehet részt a versenyben.

A befizetett tétek sem kizárás esetén, sem meg nem jelenés esetén, vissza nem kérhetők.

Nevezési határidő: 1903. április 17-ike. Nevezés levélileg történik, a tétek egyidejű beküldése mellett. A nevezésnél megemlítendő az eb neve, ivara, színe, kora leszármazása, (ha ismeretes), esetleg eddigi díjazásai, eladó e és mennyiért, valamint mely versenyszámokra neveztetik és személyesen hozatik-e be, vagy postán és vasuton. Nevezés a tétekkel együtt K. Kerpely Béla lovag versenytitkár címére: Budapest, VI., Andrassy ut 83. sz. alá küldendő.

Minden nevezett eb apr. 19-én reggeli órára tartozik a számára kijelölt helyen megjelenni. Verseny kezdete d. e. 10 óra és tart 12 óráig, ha eddig be nem végeztetik, úgy d. u. 3-kor folytatás. Azon eb, melynek már nincs kötelezettsége, elvihető. Azon eb, melynek delutánra is van kötelezettsége, csakis 20 kor. depót ellenében vihető el s a tulajdonos pontban 3-ra tartozik visszaszállítani. Különben elveszti a biztosítékot.

Oly ebek melyek nem személyesen hozatnak be a tulajdonos vagy megbízottja által, hanem postán vagy vasuton érkeznek, jó erős ládába legyenek csomagolva, s a lánán okvetlen rajta legyen az eb és tulajdonosának neve.

Az ebek etetéséről gondoskodva van és a tőben foglaltatik

Vasuton érkezett eb 20-án reggeli 8 órakor pontosan továbbítottatik 50% szállítási kedvezményben részesül. Bejelentések levélben: Kerpely Béla lovaghoz Budapest, Andrassy-ut 83. sz. intézendők.

Nevezési határidő április 17-ike!

Nevezés a helyszínén csakis dupla tét mellett tehető.

Színházi beköszöntő!

IRTA: HOLLÓSI ÖDÖN.

*Megérkezett im a színház,
Itt vagyunk már Kőszegen,
Nem csináltunk semmi hühhöt,
Bevonultunk csendesen,
Nem üljük a reklám dobját,
Nem keresünk feltűnést,
A tálfényes megjelenés,
Könnyen okoz eltűnést.*

*A mit bohém, vidám lelkünk
Jókedvében megalkot,
Egybegyűjtjük s a míg nézik
Feledve lesz a bán gond.
Szeressenek hát bennünket,
Báskék leszünk mi erre . . .
Mulattatás, kacagtatás,
Mindnyájunknak szerepe.*

*Nézzenek meg és ha fakad
Ajuk, szemük mosolyra,
Báskék leszünk, mert e mosoly
Művészetünk jutalma;
Pártfogásuk a lelkünkbe
Reménységet, kedvet önt,
Viszonzásul jatekunkkal
Eloslatunk bút és könyt.*

*A mi szép, jó, lelkünkbe ég,
A mit az ész megferemt, . . .
Közveadjuk, mint szent kincset
Hátha jutalmat nyered? . . .
Föl a jüggönyt, jó barátim,
Égi remény szállj le ránk . . .
Gyujts világot a szíveken
Thália! Há patronánk!*

Irodalom és művészet.

(*) A kis emberek szószólója. Ezt a nevet egy fővárosi lap sem érdemli meg olyan mértékben, mint a Magyar világ, amely decemberben indult meg Benedek Elek szerkesztésében és amely főmunkájának rövid ideje alatt szinte páratlan sikert ért el. Nem csoda! A Magyar Világ-ot bátor szakimondós, lelkes hozzájárulás, türelemmel szabadalmaztás jellemezik. A Magyar Világ minden politikai párttól függetlenül küzd a nemzeti jogokért, igazsáért és külföldi ügyeinkkel foglalkozik a zömöt és igazsáért érdeklődő kis emberek: az iparosok, kigézők, tanítók, tisztviselők érdekeivel. A Magyar Világ, melynek minden rovára, minden közleménye magas színvonalon áll, mert ezt a lapot a magyar hírlapírásunk kiváló munkái irják (köztük Balogh Pál, Egerdy Sándor, Jancsó Benedek Szabolcs Mihály, Gaál Mózes, Földes Géza, Vörtesy Gyula, Lőrincz György, Jakab Ödön, Szeredai Leó, Papp Ferenc, Lengyel Lauro, Paláthy Marcell, Somogyi Endre, Szalay Károly, Nagy László, Száva János, stb.) a szó szoros értelmében a családok lapja. Amellett, hogy érdeklődési gyönyörű, megbízható és a közleményei érdekesek gondosan ügyel rá, még a hirdetések szövegében is, hogy min'eu családapa nyugodtan adhassa sárdülő gyermekei kezébe ezt a lapot. Tárcait, regényei igazsáit irodalmi becsű munkák. Ennyi előny mellett a Magyar Világ, mely a fővárosban már esti 5 órakor megjelenik, úgy hogy másnap reggelre már az ország legtovább vidékeire is ott van trisz hirovel, mégis a legelőbb napilap, mert ugyazólán csak felannyiba kerül, mint a többi fővárosi újság. A Magyar Világ előfizetési ára ugyanis egész évre csak 8 forint, félévre 4 forint, negyedévre 2 forint, egy hóra 70 krajcár. A Magyar Világ kiadóhivatala (Budapest, VI., Váci-körút 23.) készséggel küld mutatványismert minden érdeklődőnek. Különösen ügyesmesztjük az iparosokat, hogy a Magyar Világ, mely az országos iparpártoló szövetség hivatalos lapja, állandóan közli az ipari munkákra való szállítási pályázatokat.

(*) A Zenelő Magyarorszag idei X. évfolyam 7-ik füzeté jelent ma meg, s a következő érdekes és divatos zeneújdságokat hozza előfizetőinek: I. Heidlberg A „Gányó dal” II. Heidlberg A „Ityóka-pityóka” magyar dalokat a Hit” népszínműből. III. Fucik Gyula op. 112. „Drachsel” induló. IV. Szentirmay Elemér „A tess Kóbi”-ka jelenet. V. Tschajkovsky Péter „A hóvirág” az „Évszakok” cyclusból. „Április”. A legkedveltebb zongora zenemű újdságokat hozza a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműtölyőirat, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműújdságot a mi az év leforgása alatt megjelenik havonta kétszer mindenkor 12 oldal tartalmán kapják. Előfizetni a most meginduló X. évfolyam II. évfolyamára valamint az előző évfolyamokra is 5 füzetre 3 koronával a „Zenelő Magyarorszag.” (Klöner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VIII. Józsefkörút 2-24 a honnan érdeklődőknek mutatványfüzetet ingyen küldenek, s honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megrendelhető.

(*) A Magyar Könyvtár márciusi sorozata ismét igen változatos tartalmu füzeteket juttat olvasóközönsége kezébe. A 348. füzet Ambrus Zoltánnak, a legkiválóbb magyar elbeszélő egyikének néhány legszebb elbeszélését tartalmazza, „Kevélyek és lealázottak” cím alatt. Közöttük van Ambrusnak az a méltán nagy hírre vergődött, mely poézissal megirt munkája melynek címe: „Bob, az oroszlan.” A 349. szám Molière legelőbb humoru, legmulatságosabb vígjátéka: „A kénytelen házasság,” melyet Hevesi Sándor fordított magyarra és látott el becses bevezetésekkel és jegyzetekkel. A 33. füzet a nagy francia novellistának, Auatole France-nak

elbeszéléseit adja. A kyméi énekes és a többi e füzetben foglalt elbeszélések történeti tárgyunk, tehát abban a körben mozognak, melyben France méltán legcsodálatosabb műveit írta. A fordítás Nyitrai József munkája. A sorozat utolsó, 331. füzeté Csányi Dezső korrajzai, Mátyás idejéből („Rajzok Mátyás király korából”) melyeknek érdekes és előven tollal megirt festéseit nem csak a serdültebb ifjuság, de a nagyközönség is szívesen fogja olvasni. A „Magyar Könyvtár, egy-egy száma 30 fillér; az összes számokról kimerítő, az irók arcképével ellátott jegyzéket ingyen küld a kiadóhivatal: Wodianer F. és Fiai udv. könyvkereskedése, Budapest, Andrassy-ut 21.

Közgazdaság.

§ **Bámulatos haladás.** Igazán annak lehet nevezni amit az emberi elme, építkezések, gépek, közlekedési eszközök előállításánál fokról fokra elért. De nemcsak az élettelen anyagból állít elő meglepő munkákat, hanem az élő növények tenyésztésével sem marad hátra; mily óriási feladatot végzett a szőlők újratelepítésével továbbá a diszkertészet, gyümölcsészet stb. terén. Van azonban egy dolog amely mindenkinél rohamosan terjed ez az előkerítések létesítése. Igazán bámulatos haladásnak lehet nevezni azt amit már sok ezer birtokos és kiscgazda az élő sövény ültetésekkel elért s joggal állítjuk, hogy nagy mulasztást követ el minden gazda kinak olesó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre van szüksége, ha nem ezt alkalmazza, mert úgy kertek, udvarok, majorok tanyák, legelők, hegyközségek, temetők valamint kisebb nagyobb birtokok stb. stb. a legelősbában egyszersmindenkorra úgy zárhatók körül, hogy nemcsak ember de semmiféle apró állat be nem hatolhat, illetve ki nem menekülhet, azóval a körülkerített részeket teljesen kulcsal zárhatóvá teszi. Azért is terjed úgy el, hogy alig van az országnak oly része, ahol nagyban ne alkalmaznak, főelőnye levén hogy agyag, homok, szikes, köves és vizenyös talajokban is, egyelőben dusan tenyész s legelőntállóbb itóztató nagy 20 - 25 sőt nem ritkán 35 cmre elágazott tövisei a legremekebb örökös sövényt képezik, árnyékot nem tart s a levegőt átterszti. Gyorsan fejlődik gyökéshajtásokat nem nevel mint az akác, orgona. Ha 2 éves korában a földszinétől 10—20 cm. magasan fűrésszel levágatik, annyira megsűrűsödik, s izmos tövisével úgy összeáll, hogy azon semmiféle állat, még az apró cürke sem hatolhat át, hozzá még olesóság, hogy azt bárki megszeresheti: 100) csemétét 6 frtért meg lehet kapni s ez elég 2-0 méter kerítés megörökítéséhez. A legnagyobb tenyészés az országban az „Ermelléki első szőlőültvény telepen” — Nagy Kágya u. p. Székelyhid — ahol igen nagy gondot fordítanak ezen cseméték nevelésére, az ültetés és kezelésre nézve pedig — bár az igen egyszerű — ábrakkal ellátott nyomtatott ültetési és kezelési utasítást küldenek, díjtalanul minden rendelkezésel. Kívánatra díszes fénynyomatu árjegyzéket is ingyen és bérmentve bárkinek, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Ezen catalogus megszerzése mindenkinek érdekében áll, még azoknak is akik semmit rendelni nem akarnak, mert benne számos oly közlemények elbeszélések szép képek stb. foglaltatnak melyek mindkinek nagy szolgálatot tesznek városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt.

* Tavasszal felásva hideg pincékbe helyezik, hogy a kifakadást megakadályozzák, s így még május közepén is a legjobb eredménnyel ültethető.

Nyílt-tér.)*

Értesítes. A szinpártoló egyesület tagjait tisztelettel értesítem, hogy Kunhegyi Miklós szinigazgató a székesfehérvár-szombathelyi kerületről anyagi viszonyai miatt lemondván a szinpártoló egyesület választmánya vele szerződést nem kötött, miért is az egyesület tagjai Kunhegyi szintársulatának jelen látogatásának az egyesületbe befizetett díjakat igénybe nem vehetik.

Tisztelettel

dr. Hegedüs János,
elnök.

*) E rovat alatt megjelenő közlönyekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Könyvkiadás.

Hodászy Zsigmond,
Szombately, Erzsébet Károlyné-utca 4. szám.

Előfizetők minden e szakmába vágó munkák u. m.: **könyvek bekötését, protokollumokat, diszkötéseket, diszmun-kákat, fényképketeket, montirozásokot stb. gyors és csinos kivitel jutányos árak mellett.**

Teljes tisztelettel

Hodászy Zsigmond.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkladsabb a sunófogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásánál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Kerékpárak!

Bátorkodom az oly gyorsan megkedvelt

Röster & Fauernig-

tele kerékpár raktáromra figyelmeszetni és tudomására hozni, hogy nagyobb átvétel által abban a helyzetben vagyok első rangú kerékpárakat jutányos árért árulni. **Urfi és női** tanuló gépek a t. vevőknek rendelkezésére állnak, tautítás ingyen. Mindennemű javítások elvállaltatnak, a k a t r é s z e k minden-fajta kerékpárokra készletben.

Jókában levő használt kerékpárak mindig raktáron.

Tisztelettel

Heidenreich Lajos,
Pallisch-utca 86.

Kell-Lakk

(Glasur)

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára fr. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr. Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.

Értesítés.

Van szerencsém a n. ó. közönségnek szives tudomására hozni, hogy

minden hó 20—30-ig

Kőszegen

híztosán található vagyok.

Kiváló tisztelettel

Scharpf Jenő,

fogtechnikus.

Kőszeg, Adelfy-utca 46. sz.

ÉLŐKERÍTÉS

Gleditschia csemeték a magvak.

Ezer darab kétevas csemete ára 6 forint, elegendő kétszáz meter kerítés örökítéséhez.

A csemeték 2 éves, egy méter magas, hótvetésűek. Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényű növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen neuhogy esuber, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők udvarok, majorok, kertek, temetők stb., stb. a legolcsóbban egyszerű-mindenkorra kulcszárhatóan keríthetők körül. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredményre ültethető. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.**

Bővebb tájékozást végett szíves fénymatru díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési köztelenség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyankönyvet kap ezzel, ki ki címét egy levelező - lapon tudatja, hogy uncsán az a ház, vagy csaiád, a hol annak tartalmát haszonra ne fordíthatná, városou, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemény foglaltatik, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: **„Ermelléki első szőlőültvény-telep“ Nagy Gábor, Nagy-árgya, u. p. Székelyhíd.**

Nyavalyatörés

Ki nehéz nyavalya, göresök is más idegbajban szenved, kérjen röpiratot róla. Kapható ingyen és bérmentve Schwanenapotheke, Frankfurt a/Main.

Ne aggódjon

Ha bármint betegség győtri rendelje meg a **pádai Szent Antal balzsamot** Bámulatos az az eredmény melyet a pádai Szent Antal gyógyító hatásával elért, már néhány kór-ó el használása után is! Felöltöknél és gyermekek-nél egyaránt, használható toként a következő bajoknál.

Mindennemű gyomor-bajnál, étvágytalanságnál, főfájásnál, ha az idegszagtól származik is. hideglelésnél, tüdő és mellbajoknál, influenza-nál, hasbántalmaknál, székrekedésnél, sziv és májbajoknál, izom és oszobántalmaknál, továbbá köszvény-nél egy beveve mint bedörzsölve utó-erőtelten hatása van. Kapható a feltalálónál!

Hübner József
gyógyászorvosnál Béjau.

TÖRV. VÉDVS.

Pápai Szent Antal ba zsamomat a világhírű vadicsi szent forrás vizével készíttem. Csak akkor valódi, ha a feltaláló nevével és pecsétjével van ellátva és kőkorában van. Ára 1 korona 20 fillér, hasznalati utasítás mellekelve van minden korsónál. Hat kór-ó rendelésnél ingyen posta szállítás.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásánál ne kérjen egyszerűen maláta kávéat, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéat, a azt csak az itt ábrázolt eredeti csomagokban foghatja el!

